

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

10. De quarta causa excusante à leiunio, quę est Dispensatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

ieiunia debi- reddendi debitum, & Ecclesiæ ac ieiunior: ce-
tum redde- dit autem in hoc concursu præceptum de ie-
re non po- iuniorum quia obligatio iustitiae strictior est
rest. tum quia præceptum reddendi debitum est
naturale diuinum, & idem præcepto humano
ieiunij anteposendum. Sanchez de matrimo-
n. lib. 9. d. 3. num. 10. Bonacin. dub. ultim. questio. 1.
punct. ultim. num. 14. Sanci. in select. d. 54. nu. 23.
Sylui. 2. 2. questio. 147. artic. 4. Pasqualig. de-
cis. 280.

98
Et vxor,
quam vir
ieiunare no
permittit.

Excusatur etiam vxor, quam maritus ieiunare non permittit, eo quod eius valetudini, aut formæ metuar, aut quia esse nimis debilem arbitrat. Quia bonum matrimonij exigit, vt mutus coniugalis conferretur: bono autem status matrimonialis cedit Ecclesiæ præceptum, quando per accidens est ipsi contrarium. Monuerim tamen, vxorem censendam ad hoc esse in tali statu constitui, vt ob ieiunium minus viro placeat. Quod si forte maritus id faceret in Ecclesiæ contemptum, potius esset nex appetenda, quam parendum. Sanci. in select. d. 54. num. 24. Nauarr. summ. cap. 21. num. 16. Fagundez præcept. 4. libr. 1. cap. 8. numer. 18. Paschalig. decisio. 281. Bonacin. de præcept. Eccl. s. dub. v. tim. quest. 1. punct. ultim. num. 14.

99
Nec si vir
præcipiat
vixori.

Nec tenebitur vxor, quando à marito frangere ieiunium præciperetur, si ex inobedientia graues essent discordiæ oriatur. Quia præcepta positiua cum scandalo non obligant, hoc est, quando ex scandalo sumpto ab alio, temporale nocumtum præceptum seruanti sequeretur. At si dubium rationabile adesset, an rixæ magnæ considerationis, vel lenis essent censendæ, opus esset prudentis consilij declaratione Sanci. in select. d. 54. num. 26. Sylui. 2. 2. questio. 147. artic. 4. Sanchez de matrimo. lib. 9. d. 3. num. 13. Tolet. libr. 6. capit. 4. numeri 4.

100
Catholica
hæretico
nupta po-
test non ie-
iunare.

Catholica mulier hæretico nupta potest non ieiunare, si maritus hæreticus præcipiat, seculo Religionis contemptu. Quia cum vir id in odium Religionis non agat, non adest alia obligatio nisi illa, quam secum affert præceptum de ieiunio: hæc verò cessat; agitur enim de vitanda familiæ perturbatione. At si vxor posset facile maritum inducere, vt sibi ieiunare permittat, inducere, & ieiunare teneretur. Quia signum esse illum non magnam habere repugnantiam, vtique quæ non præponderaret ieiunij obligationi. Fagund. præc. 4. libr. 1. c. 9. n. 10. Lublin. v. ieiunium, n. 15. Azor. p. 1. l. 7. c. 18. q. 7.

101
Nubere vo-
lens excusa-
tur si ob id
esset nota-
biliter de-
formis red-
denda.

Nubere volens scemina à ieiunio excusatur, si ob illud esset deformis notabiliter reddenda. Quia formæ iniuria in ordine ad coniugium notabile malum censetur; præceptum verò ieiunij cum tanto detrimento non obligat. Monuerim tamen, posse tantum in Quadragesima excusari, non in aliis per annum vigiliis, aut in singulis ipsius diebus Quadragesimæ: tenebitur enim bis, aut tertio in hebdomada ieiunare: nisi forte complexio tam delicata sit, vt ex his quoque ieiuniis notabiliter muliebris forma lædatur. Sanch. de matr. lib. 9. d. 3. num. 12. Pasqualig. decis. 285. Fagundez præcept. 4. libr. 1. cap. 8. num. 18. Sanci. in select. d. 54. num. 25.

CAPVT IX.

De quarta causa excusante
à ieiunio, quæ est
Dispensatio.

OLLI potest per dispensationem ieiunij obligatio. Quia Tolli potest cum ieiunia, quæ in Ecclesiæ obseruantur, de humano rationem sunt iure, obligatio ad ipsa obligatio. potest per dispensationem

aufferi. Omnes sic.

Hanc dare absolute potest Summus Pontifex non solum concedendo alicui, vt nunc Hanc dare quam ieiunet, sed etiam omnino ieiunij legem abolui- auferendo. Et hoc verum, etiam si lex de ieiunio est Papa. nio Apostolica sit, vel in generali Concilio præscripta. Quia lex humana debet esse sub potestatis humanæ dispositione, & cum nulla humana potestas sit potestate Pontificia maior, sub illius dispositione omnis lex humana Ecclesiæ erit. Couarr. part. 2. Decretal. cap. 6. Paragraph. 9. numer. 6. Syluest. verb. ieiunium, questio. 7. Azor. part. prim. libr. 7. cap. 18. questio. secund. Nauarr. summ. capit. 21. numer. 21.

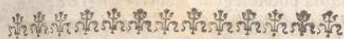
Possunt etiam Episcopi dispensare cum aliquo in ieiunio, quando rationabilis adest causa. Potest, & si non tamen possunt præceptum de ieiunio, Episcopi si vniuersale sit, abrogare. Ratio prioris est, dispensare quia leges debent sufficienter communitati cum aliquo providere, vnde debet adeste in quacumque si ad ipsam communitate particulati sufficiens iurisdicctio sit causa. pro illa regenda, ac providendo in iis, in quibus non potest ad supremum superiorem recurriri: alius autem est dispensandi in lege ieiunij facultas. Posterior pars probatur. Quia inferior non habet supra leges superioris iurisdictionem. cap. Citem inferius. cap. Quod super his, de maiorit. & obedient. D. Thom. in 4. dist. 15. questio. 3. artic. 2. questio. 4. Lezana verb. ieiunium, numer. 10. Nauarr. summ. capit. 21. numer. 21. Sylui. 2. 2. questio. 147. artic. 4.

Porro quando lex localis de ieiunio lata est ab Episcopo, aut ab eius prædecessore, imò ab eo potest ab ipso abrogari. Quia quilibet legislator potest propriam reuocare legem, & iunij ab ipso etiam sui prædecessoris, cum ipso enim passo, vel a rem habet authoritatem. At si præscribatur prædecessori ieiunium Concilij Prouincialis lege, non potest abrogari ab Episcopo, licet possit in ipso dispensare. Verum si tantum Synodalis sit lex in Synodo Diocesana sancita, poterit abrogari ab Episcopo. Quia qui dat vigorem legi, potest etiam per abrogationem eam auferre. Suar. de legibus libr. 6. capit. 26. numero nono, Sanchez de matrimo. libr. octau. dub. 17. numer. 33. Pasqualig. decisio. 384.

Regulares Prælati, attento iure consuetudini, possunt cum suis subditis (sicut Episcopus cum suis) dispensare (suis)

Secl. I. De Præcep. IV. Recep. Sentent. 81

(uis) circa ieiunia Ecclesiastica, comestionem carnum, ouorum, & lactiniorum in Quadagesima dispensare: & à fortiori, vt aliam horam prandij ante nonam anticipare. Quia sunt suorum subditorum Prælati Ordinarij, ac proinde iurisdictionem spirituales circa ipsos obtinent. Caiet. 2. 2. q. 147. a. 4. Sylui. libi. Miranda tom. 2. q. 30. a. 1. concl. 2. Hieron. Rodrig. in comp. resol. 75. n. 1. Portel. in dub. reg. v. Ieiunium, n. 5. Nauar. c. 21. nu. 21. Tambur. de iure Abbat. tom. 2. d. 1. 2. q. 5.

CAPVT X.

De dubio circa Ieiunij obligationem.

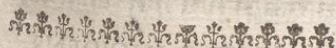
Qui dubitat, num iustam habeat causam non ieiunandi, ieiunare tenetur, nisi dispensationem non ieiunandi à Superiore obtineat: vel nisi dubium Parochi, vel Confessarij confilio deponat: vel alia ratione à dubio liberetur. Quia in dubio fauendum possidenti, pro lege autem tunc adest possessio. Tolet. l. 6. c. 4. n. 9. Lessi. l. 4. c. 2. dub. 5. n. 34. Sanch. de mat. l. 2. d. 4. m. 38.

Dubitat quis, an vigesimum primum annum expleuerit. Post adhibitam sufficientem diligentiam, non tenetur ieiunare. Quia possessio est pro libertate, & dubium de præcepto, nec ius incertum debet contra ius certum præualere. Stante autem dubio de complemento anni vigesimi primi, adest ius certum propriam possidendi libertatem, & ius præcepti obligantis incertum est. Quod si probabile sit, tempus esse completum, & completum non esse: sequi potes vtrumlibet. Quia non est maior ratio de vna parte, quam de altera: ideoque de libertate tua poteris te determinare. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 8. n. 7. Laym. l. 1. tr. 1.

SECTIO SECVNDA.

De Præcepto obseruandi Ieiunia, Dubia.

CAPVT XI.

Circa Ieiunij Ecclesiastici Naturam.

DVBIVM I.

An præceptum Ieiunij sit affirmatiuum?

AFFIRMATIVVM est, non negatiuum. Quia idem est præcipere, vt semel tantum in die comedatur, ac prohibere, ne sepius quam semel manducetur. Ita

q. 5. §. 4. n. 33. Sanch. in select. d. 5. 4. num. 5. Diana p. 1. tr. 9. resol. 49. c. p. 4. tr. 3. resol. 21.

At si quis dubitet, an die Iouis sit hora duodecima media noctis, adhuc potest carnibus vesci. Quia est in possessione dies Iouis, & non tenetur credere diem Iouis præterisse, quousque id euidenter agnoscat. Et quia quando quis dubitat, an sit media nox, dubitat, an inceperit abstinendi à carnibus obligatio: vnde ius præcepti est dubium num pro illo tempore valeat: ius autem edendi carnes in die Iouis, (vel non ieiunandi, si dies Veneris dies sit ieiunij) est certum: ius autem dubij non potest contra ius certum præualere. Sanchez de matr. l. 2. d. 41. n. 40. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 10. n. 2. Diana p. 4. tr. 3. resol. 18. Pasqualig. decis. 163.

E contra si hodie sit dies Veneris, vel ieiunij, & dubites, an sit media nox, vel hora duodecima sonuerit, non poteris carnibus vesci, nec cenare. Quia possessio est pro præcepto, cum constet, hodiernam diem esse abstinendi, vel ieiunij, & dubitetur, num sit hora tractata. Non enim potest quis prudenter credere, iam præterisse, quousque aliqua probabilis ratione nitatur. Sanch. de matr. l. 2. d. 41. v. 5. c. 1. n. 40. Diana p. 4. tr. 3. resol. 18. Fagund. præc. 4. l. 1. c. 10. n. 2. Ghilinus summ. v. Ieiunium, n. 18.

Profecto præceptum de seruando ieiunio, vel de abstinentia à carnibus à media nocte in mediam noctem, intelligendum est de media nocte moraliter computata, non verò mathematicè. Quia non potest imponi ab Ecclesia præceptum nisi eo pacto quo potest obseruari, alioquin ad impossibile obligaret; non potest autem seruari, nisi media nox moraliter computetur: nam media nox mathematicè non potest cognosci, nisi stellarum cursus obseruentur, quod est impossibile: tum quia pauci obseruare sciant: tum quia obseruari non possunt, quando nubibus cælum offunditur: tum quia horologia nunquam ita exactè indicant, vt præcisè horam certam assignent. Pasqualig. decis. 158. 159. & 160.

SCOLAR
206 Mor.
1771. VII
E. IV

est enim hoc præceptum de ieiunio affirmatiuum, vt tanquam negatiuum exponatur. Sic Ledesma 2. p. 4. question. 17. articul. 5. Bonacin. dub. vltim. de præcept. Eccles. quæst. 1. citans Valentiam, Nauartum, Azorium, Sà, Reginaldum, & alios. Fagundez præcept. 4. libr. 1. cap. 4. numer. 6. Pasqualig. in praxi ieiun. decis. 33. numer. 2.

Non est affirmatiuum, sed negatiuum. Quia continet essentialiter negationem non vescendi carnibus, & non comedendi plusquam matinum, semel in die, & non edendi ante horam conuersuetam: ergo negatiuum omnino est. Ita Cotonar. libr. 4. variarum cap. 20. num. 13. Beja part. 1. casu 45. Villalob. tract. 23. diff. 6. n. 6. Sancius